

Sygn. akt III CZ 103/05

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie ze skargi E.D. i B.Z.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K. i Gminy Miejskiej K.

o wznowienie postępowania w sprawie [...] o stwierdzenie nabycia własności,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 11 stycznia 2006 r.,

zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 21 października 2005 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 11 marca 2005 r. Sąd Rejonowy w K. odrzucił skargę E.D. i B.Z. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Powiatowego w K. z dnia 15 października 1958 r., wydanym w sprawie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości. Zażalenie skarżących na to postanowienie zostało przez Sąd Okręgowy w K. oddalone postanowieniem z dnia 13 czerwca 2005 r. Skarżący wnieśli od wymienionego postanowienia skargę kasacyjną, którą Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z dnia 21 października 2005 r., uznając ją za niedopuszczalną (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 519¹ k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną E.D. i B.Z. wnosili o jego uchylenie, zarzucając, że Sąd Okręgowy naruszył przysługujące im prawo do sądu. Podkreślili, że nie podzielają poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 15 października 2001 r., V CKN 357/01, zgodnie z którym kasacja od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania nieprocesowego jest niedopuszczalna. Z ostrożności procesowej – na wypadek uznania skargi kasacyjnej za niedopuszczalną – zarzucili, że Sąd Okręgowy powinien rozpoznać wniesioną skargę kasacyjną jako zażalenie, nakaz taki wynika bowiem z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2004 r., I PZ 8/04 (OSNP 2005, nr 1, poz. 9).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem dopuszczalności kasacji od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające skargę o wznowienie postępowania był przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego przed nowelizacją kodeksu postępowania cywilnego dokonaną ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Sąd Najwyższy stanął wówczas na stanowisku, że kasacja od postanowienia sądu

drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania nieprocesowego jest niedopuszczalna (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2001 r., V CKN 357/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 92, z dnia 15 lutego 2002 r., III CZ 2/02, nie publ., z dnia 19 marca 2002 r., II CZ 166/01, nie publ., z dnia 2 lipca 2002 r., I PZ 47/02, OSNAPiUS 2004, nr 9, poz. 159).

Żalący stwierdzili wprawdzie, że nie podzielają tego stanowiska, jednak nie przytoczyli żadnych argumentów mogących świadczyć o jego wadliwości. Skład orzekający Sądu Najwyższego natomiast w pełni podziela zarówno samo stanowisko, jak i argumentację przytaczaną w powołanych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Trzeba podkreślić, że stanowisko to zachowało aktualność pomimo zmiany stanu prawnego dokonanej powołaną ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r.

Sprawą, w której żalący wnieśli skargę o wznowienie postępowania, była sprawa nieprocesowa z zakresu prawa rzeczowego. Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., w sprawach z zakresu prawa rzeczowego skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania nie jest – rzecz jasna – postanowieniem co do istoty sprawy i nie może być również uznane za postanowienie „w przedmiocie odrzucenia wniosku” czy „umorzenia postępowania”. Jak wskazał już na to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 15 października 2001 r., V CKN 357/01, odrzucenie skargi o wznowienie nie może być traktowane analogicznie jak odrzucenie wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego, ponieważ są to odrębne żądania procesowe; wniosek inicjuje postępowanie nieprocesowe, natomiast skarga o wznowienie ma charakter szczególnego środka zaskarżenia. Posłużenie się w przedstawionej sytuacji analogią byłoby natomiast niedopuszczalne, bowiem nie występuje luka w prawie procesowym.

Żalący nie mają również racji, że – w razie niedopuszczalności skargi kasacyjnej – Sąd Okręgowy powinien potraktować i rozpoznać złożoną skargę kasacyjną jako zażalenie. Trzeba przede wszystkim zauważyć, że żalący błędnie

poszukują uzasadnienia dla przypisania Sądowi Okręgowemu takiej powinności w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2004 r., I PZ 8/04 (OSNP 2005, nr 1, poz. 9), postanowienie to dotyczy bowiem zupełnie innego zagadnienia. Chodziło w nim o rodzaj środka zaskarżenia przysługującego w razie odrzucenia apelacji wyrokiem, a więc o problem czy o rodzaju środka zaskarżenia decyduje przedmiot rozstrzygnięcia, czy forma, jaką sąd nadał temu rozstrzygnięciu. Niezależnie od powyższego trzeba zauważyć, że – ze względu na treść art. 394¹ § 2 k.p.c. – od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 13 czerwca 2005 r. zażalenie nie przysługiwało.

Nie można również podzielać poglądu żalących, jakoby skutek odrzucenia skargi kasacyjnej doszło do naruszenia ich prawa do sądu. Uszło uwagi żalących, że zgodnie z art. 176 ust. 1 Konstytucji postępowanie sądowe musi być co najmniej dwuinstancyjne. Kwestia odrzucenia wniesionej przez nich skargi o wznowienie postępowania była natomiast przedmiotem rozpoznania dwóch instancji sądowych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, odwołującym się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, utrwalone zostało stanowisko, że ograniczenie dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53 i powołane tam orzecznictwo).

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.